

Vi gör ett klimatsmart samhälle möjligt

**Hållbarhetsredovisning för
Vattenfalls nordiska vattenkraft 2018**

VATTENFALL

”Vi arbetar kontinuerligt på att bli bättre, utmana oss själva och inte minst att möta omvärldens förväntningar på vår verksamhet.”

Grunden för alla framgångsrika företag ligger hos kompetenta och engagerade medarbetare. Men också i attraktionskraften som blivande medarbetare och studenter måste känna för att vilja arbeta hos just oss. BU Hydro Nordic är inget undantag från detta. Vi kommer att fortsätta att spela en central roll i det svenska energisystemet och våra medarbetare spelar huvudrollen för att vi ska fortsätta att utveckla och modernisera vår verksamhet. Men även för att bygga acceptans och förtroende för vattenkraften och tydliggöra vattenkraftens viktiga roll för att göra ett klimatsmart samhälle möjligt.

2018 blev året där vattenkraftens flexibilitet verkligen ställdes i rampljuset. Mer sol och vind i Sverige, Norden och i Europa ökar behoven av förnybar kapacitet som snabbt kan producera när väderberoende kraft inte kan. Tillsammans rymmer de nordiska vattenmagasinen hälften av den totala vattenlagringsvolymen i Europa och skapar därmed en unik flexibilitet som spänner från sekunder till månader och år. Betydelsen av att skapa ledningsförbindelser mellan nordisk vattenkraft och energisystemen i våra grannländer är därför av högsta vikt för att den pågående utbyggnaden av förnybar energi ska kunna fortsätta.

För oss innebär det årliga investeringar på en dryg miljard för att ytterligare öka tillgänglighet, flexibilitet och dammsäkerhet. Nya digitala verktyg som tillståndsovervakning och felavhjälpning samt mobil arbetsorderhantering ger oss förutsättningarna för att bli effektivare och arbeta smartare.

Under året bildade vi tillsammans med de åtta största vattenkraftproducenterna i Sverige Vattenkraftens Miljöfond AB. Fonden ska finansiera nödvändiga miljöåtgärder för att säkerställa att vattenkraften förses med moderna miljövillkor. Sammantaget satsar miljöfonden 10 miljarder kronor under

de kommande 20 åren. En viktig förutsättning för fondens arbete är den nationella planen för vattenkraft som regeringen väntas ta beslut om under 2019.

Vi arbetar vidare med en rad miljöinitiativ, forsknings- och utvecklingsprojekt för att främja biologisk mångfald redan nu. Via Naturskyddsföreningens fond ”Bra Miljöval Vattenkraft” finansierar vi restaureringar av biflöden och samverkar med länsstyrelser för att få igång större fleråriga projekt för att restaurera t ex flottledsrensade vattendrag och åtgärda vandringshinder. Ett exempel på detta är projektet Kolarctic i Luleälven (sid 8). Vi arbetar även vidare med målet att minska oljemängderna i våra kraftverk bland annat genom att vid förnyelser successivt gå över till högtryckssystem och till linspel eller vattenhydraulik i intags- och utskovshydraulik.

Jag hoppas att årets hållbarhetsrapport ger dig en bred bild av vårt hållbarhetsarbete. Vi arbetar kontinuerligt på att bli bättre, utmana oss själva och inte minst att möta omvärldens förväntningar på vår verksamhet. Har du frågor eller funderingar kring vårt hållbarhetsarbete är du välkommen att kontakta oss. Du hittar våra kontaktpersoner längst bak i rapporten.

Tack för att du läser!

Christer Ljunggren
Vice President of BU Hydro Nordic

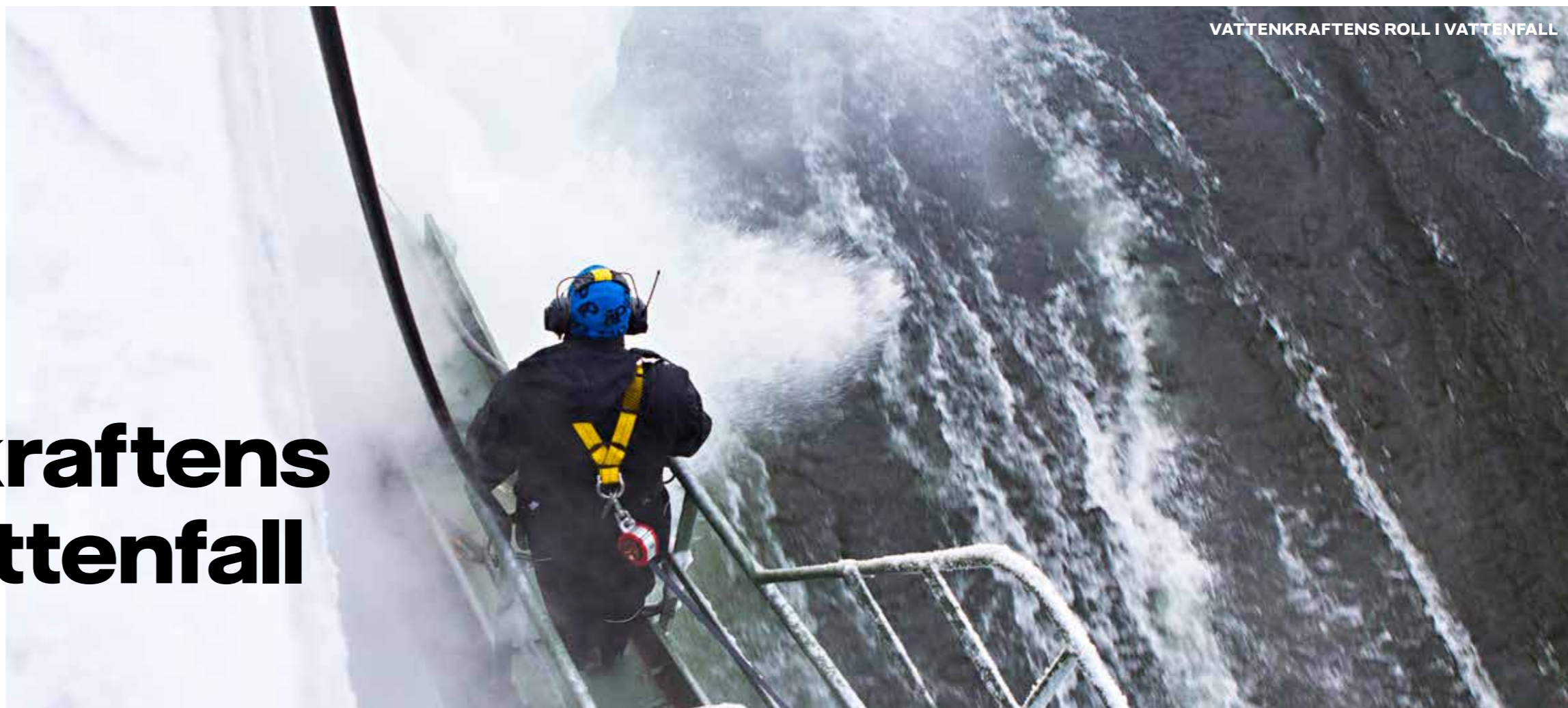
Vi ansvarar för drift, underhåll och produktion av Vattenfalls ca 90 vattenkraftverk i Norden. De flesta ligger i Sverige och ett tiotal i Finland.

Business Unit Hydro Nordic

- Vi är ett helägt dotterbolag i Vattenfallkoncernen.
- Vi är Sveriges största vattenkraftproducent och den tredje största i Europa. Vi har producerat förnybar elenergi i över 110 år.
- Vi ansvarar för drift, underhåll och produktion av Vattenfalls ca 90 vattenkraftverk i Norden. De flesta ligger i Sverige och ett tiotal i Finland.
- Vi ansvarar för ca 290 dammbyggnader i Sverige och 25 i Finland. Tillsammans håller de 100 vattenmagasin på plats.
- Vi äger och driver fem kompensationsodlingar för fisk och sätter årligen ut 1,3 miljoner fisksmolt.
- Vi är drygt 500 anställda med huvudkontor i Luleå.
- Vi producerade 32 TWh elenergi i Sverige och 0,4 TWh i Finland under 2018.
- Vi investerade en dryg miljard SEK i våra anläggningar.
- Vi är certifierade enligt ISO 14001:2015, en internationell miljöledningsstandard, samt enligt OHSAS 18001:2007, en internationell standard för arbetsmiljö.
- Vi har ett starkt engagemang och ambition att förbättra och utveckla säkerhet, miljö och vattenkraftproduktionen. Det gör vi bl a genom att medverka i olika organisationer och forum. Bland dessa kan nämnas ICOLD, Elforsk, Stiftelsen Porjus Vattenkraftcentrum, Energiföretagen, Eurelectric, SVC (Svenska vattenkraftcentrum), Fonden Bra Miljöval, Finsk Energiindustris vattenkraftutskott och Regionala Vattenråd.

Vattenkraftens roll i Vattenfall

Vattenkraften har historiskt spelat en mycket viktig roll för Sveriges industrialisering och välfärdsbygge. Idag är vattenkraftens roll förändrad men fortfarande central i det svenska energisystemet. Vår förnybara vattenkraftproduktion är avgörande för att vi ska nå Vattenfalls mål: att hjälpa våra kunder och samarbetspartners att leva ett klimatsmart liv, fritt från fossila bränslen, inom en generation. Men också för att Sverige ska nå målet att inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären senast år 2045.

Nu väntar delvis en ny fas där flexibel vattenkraft är nyckeln till ett energisystem med allt mer vind- och solkraft. Det kan i sin tur innebära snabba förändringar av driften med fler start och stopp av kraftverken och därmed ökat slitage på dammar, turbiner och vattenvägar.

Genom forskning och utveckling arbetar vi för att öka flexibilitet och tillgänglighet. Fram till år 2023 har vi satt målet att tillgängligheten i våra vattenkraftverk ska öka med 600 MW.

Dammsäkerhet

Vattenfall är en av de största dammägarna i Norden. Som dammägare är vi strikt ansvariga för de konsekvenser som kan följa av ett dammhaveri. Dammsäkerheten är därför en av de viktigaste hörnstenarna i arbetet med vattenkraft.

Ett väl fungerande dammsäkerhetsarbete kräver en väl fungerande dammsäkerhetsprocess som identifierar brister och omsätter kunskapen i projekt och konkreta åtgärder. De senaste åren har BU Hydro Nordic arbetat intensivt med att skapa en sådan process och idag arbetar vi enligt en fastlagd arbetsmodell som hjälper oss att fatta beslut kring vilka dammsäkerhetsåtgärder som ska göras och när.

En utgångspunkt för dammsäkerhetsarbetet är att säkerhetsmarginalerna som eftersträvas står i proportion till konsekvenserna som kan följa i händelse av att en damm havererar. Länsstyrelsen beslutar om dammsäkerhetsklass baserat på konsekvensutredningen som dammägaren utför.

Varje år rapporterar vi in verksamhetsövergripande frågor och detaljer om enskilda dammanläggningar till Länsstyrelsen. De underrättas omgående vid driftstörningar och händelser som kan innebära risk för människors hälsa eller för miljön. Som ägare av dammanläggningar arbetar vi med egenkontroll och för de dammar som är dammsäkerhetsklassificerade arbetar vi enligt ett särskilt säkerhetsledningssystem.

Det övergripande nyckeltalet för att styra och följa upp dammsäkerhetsarbetet är "sårbarhetsindex". Med det kan vi systematiskt pröva och följa om verksamheten ständigt förbättras.

Stora investeringsprojekt - beslutade och pågående

Våra investeringar har under året omfattat såväl kraftverk som dammanläggningar. Utöver vår kontinuerliga investeringsverksamhet utgör löpande underhåll en viktig del i arbetet med att säkerställa långsiktig och hög tillgänglighet samt att förbättra miljöprestanda.

Digitala språng

Vi fortsätter att öka vår effektivitet med hjälp av digitala verktyg. Några exempel är tillståndsovervakning och felavhjälpning samt mobil arbetsorderhantering. Vi tar även digitala språng i vårt dammsäkerhetsarbete. Genom att öka antalet punkter med automatisk mätning som är nedgrävda i dammarna har vi nu verktyg för att snabbt kunna agera om något värde avviker från det normala. Inom vår forskning och utvecklingsverksamhet i Älvkarleby undersöks även möjligheterna att använda drönare t ex vid inspektioner av dammar och tunnlar.

Under det här året har vi arbetat med cirka:

40
förnyelser av aggregat, transformatorer och ställverk

140
vidmakthållandeprojekt

100
byggprojekt

100
dammprojekt

30
projekt inom våra småskaliga vattenkraftverk

Viktiga händelser 2018

- BU Hydro Nordic beslutar att hantera incidenter för arbetsmiljö, säkerhet, kvalitet och miljö i ärendehanteringssystemet ENIA.
- Renoveringen av aggregat G3 i Midskogs vattenkraftverk i Indalsälven färdigställs. Ny turbin och generator minskar mängden olja med 90 % tack vara ett nytt högtryckssystem.
- Vattenfalls värnomsråde "Kungsådran" i Älvkarleby invigs för att skydda värdefulla naturmiljöer i området.
- BU Hydro Nordic uppnådde 496,4 GWh i godkända elcertifikatsökningar. Elcertifikatsystemet skapar incitament för etablering av ny förnybar elproduktion.
- En överenskommelse undertecknades mellan Fortum, Vattenfall och länsstyrelserna i Dalarnas-, Gävleborgs- och Uppsala län om att samverka i gemensamma insatser för hela Dalälven gällande effektivisering av samråds- och tillståndprocessen, utveckling av vattenkraftens egenkontroll och informationsinsatser.
- Lyckat byte av kontrollanläggning i Tuggens vattenkraftverk. Tuggen är först med att förses med ett nytt styrsystem enligt BU Hydro Nordics nya standard.
- Vattenkraftens Miljöfond Sverige AB grundades av åtta vattenkraftsoperatörer. Syftet är att finansiera miljörelaterade åtgärder enligt en nationell plan med 10 miljarder SEK under de kommande 20 åren.
- BU Hydro Nordic och ABB undertecknar ett samarbetsavtal med målsättningen att långsiktigt utveckla och underhålla en modern standardiserad automationsplattform för vattenkraftverk.
- Den årliga externrevisionen genomfördes av RISE med syftet att fastställa om ledningssystemet uppfyller kraven i miljö- och arbetsmiljöstandard, lagar, författningar och övriga avtalade krav.
- 2018 års examensarbetare presenterade sina arbeten som bland annat handlade om miljöåtgärder i reglerade vatten, parameterstudie av bubbelridåer i syfte att avleda fisk samt tillståndsbedömning av krafttransformatorer med potentiellt korrosiv olja – analys av kopparledare och isolationspapper.
- Under 2018 beviljades ett projekt genom fonden Kolarctic i Luleälven. Projektet – ReArc (Restoration of Arctic Rivers) är en samverkan mellan länderna i nordkalotten med fokus på restaurering av vattendrag i respektive medlemsland. I Sverige är Länsstyrelsen i Norrbottens län projektägare och Vattenfall medfinansier via fonden Bra Miljöval. Under 2019-2021 kommer totalt 13 km vattendrag att restaureras och 22 vandringshinder att åtgärdas i sju olika biflöden till älven. Under våren och hösten 2018 åtgärdade Vattenfall tillsammans med Jokkmokks kommun bl.a. flottledrensningar och en flottningsdamm i de nedre delarna av biflötet Linabäcken.
- Vattenfall flyttar sedan 2011 lekvandrande ålar förbi kraftverken i Göta älv som en frivillig åtgärd inom projektet Krafttag ål. Under 2018 transporterades 9000 ålar förbi kraftverken och totalt från 2011-2018 har mer än 72 000 ålar flyttats.

Så styrs vårt hållbarhetsarbete

Vattenfalls verksamheter bidrar till FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling som antogs år 2015 av mer än 150 länder. Vattenfall har identifierat sex av dessa mål som de mest relevanta för företaget och till vilka vi bäst kan bidra globalt på ett meningsfullt sätt.

Väsentlighetsanalysen (genomfördes 2016) har hjälpt oss att identifiera de 15 mest väsentliga hållbarhetsfrågor. Hållbarhetsarbetet är integrerat i det löpande arbetet inom BU Hydro Nordic och följs med hjälp av interna mål samt via ledningens genomgång och veckomöten.

Dessa mål återspeglas i Vattenfalls samt i BU Hydro Nordics strategi. Utöver FN:s globala mål styr vårt hållbarhetsarbete även av koncernens hållbarhetspolicy, uppförandekod och andra relevanta riktlinjer.

Vattenfall påverkar också flera andra mål lokalt

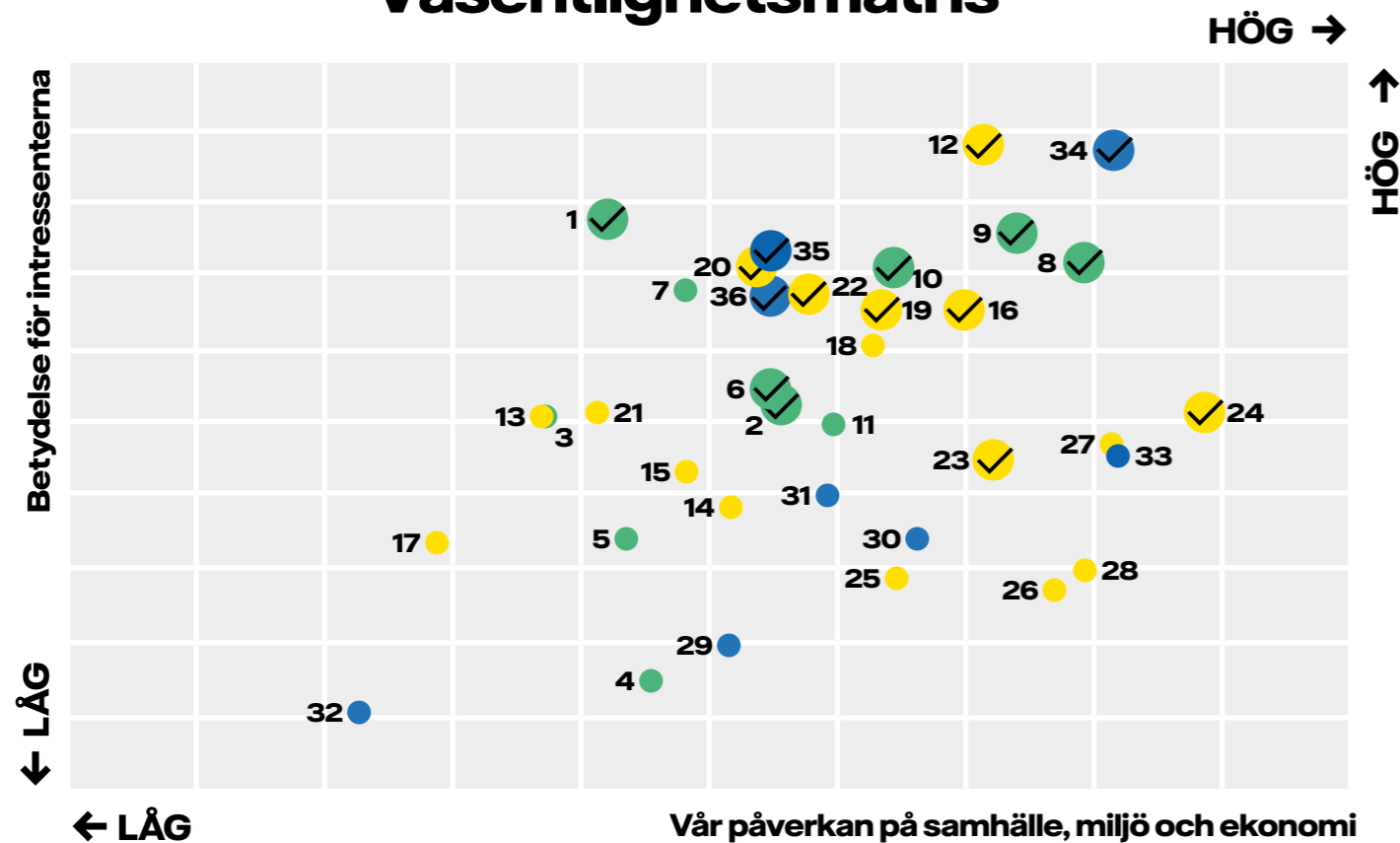

Våra mest väsentliga hållbarhetsfrågor

Under 2016 genomförde vi vår första väsentlighetsanalys där vi samlade in synpunkter från våra mest betydande intressentgrupper - medarbetare, samebyar, länsstyrelser, leverantörer, närboende, kommuner och sportfiskeföreningar. Syftet var att identifiera relevanta hållbarhetsfrågor som organisationen ska basera sitt hållbarhetsarbete på samt bedöma hur viktig varje fråga anses vara för olika intressenter.

- Vår påverkan på miljö
- Vår påverkan på samhälle
- Vår påverkan på ekonomi

Väsentlighetsmatris

Av dessa 36 frågor har vi valt 16 hållbarhetsfrågor där företaget har störst påverkan och som prioriterades högst av våra intressenter. Dessa frågor redovisar vi här, men jobbar parallellt med övriga frågor också.

- ✓ 1. Främjande av biologisk mångfald
- ✓ 2. Minska risken för erosion och sedimentation
- 3. Klimatsmarta transporter
- 4. Hantering av buller
- 5. Genomförande av leverantörsbedömningar inom miljö och ställa miljökrav vid inköp
- ✓ 6.* Hantering av klagomål kopplat till miljö
- 7. Förbättrad resursanvändning
- ✓ 8. Säkerställa bra vattenkvalitet i närheten av installationer för dricksvatten.
- ✓ 9. Vattenhushållning
- ✓ 10. Minska utsläpp till luft och vatten
- 11. Effektiv avfallshantering
- ✓ 12. Lagefterlevnad
- 13. Ansvarsfull politisk påverkan
- 14. Främjande av utbildning, forskning och utveckling i samhället
- 15. Ställa krav på och följa upp arbetsförhållanden hos leverantörer
- ✓ 16. Motverkande av barn- och tvångsarbete hos leverantörer
- 17. Beakta och påverka leverantörers påverkan på samhället
- 18. Hantering av vattenkraftsmagasin
- ✓ 19.* Hantering av inrapportering avvikelser/klagomål rörande vattenkraftens närvaro och påverkan på närsamhället
- ✓ 20. Dialog med ursprungsbefolkning och övriga grannar
- 21. Bevarande av kulturella arv
- ✓ 22. Ansvarsfull markanvändning
- ✓ 23. Motverka diskriminering och verka för en jämlik arbetsplats
- ✓ 24. Säkerställa god hälsa och säkerhet på arbetsplatsen
- 25. Föreningsfrihet och kollektivavtal
- 26. Utbildning och personlig utveckling
- 27. Medarbetarnas engagemang
- 28. Anställningsförhållanden och arbetsvillkor
- 29. Ekonomiska resultat
- 30. Lokal marknadsnärvaro
- 31. Indirekt ekonomisk påverkan
- 32. Inköpsrutiner
- 33. Tillförlitlighet i produktion
- ✓ 34. Infrastruktursäkerhet, inklusive dammsäkerhet
- ✓ 35. Antikorruption
- ✓ 36. Rättvis och etisk affärspraxis

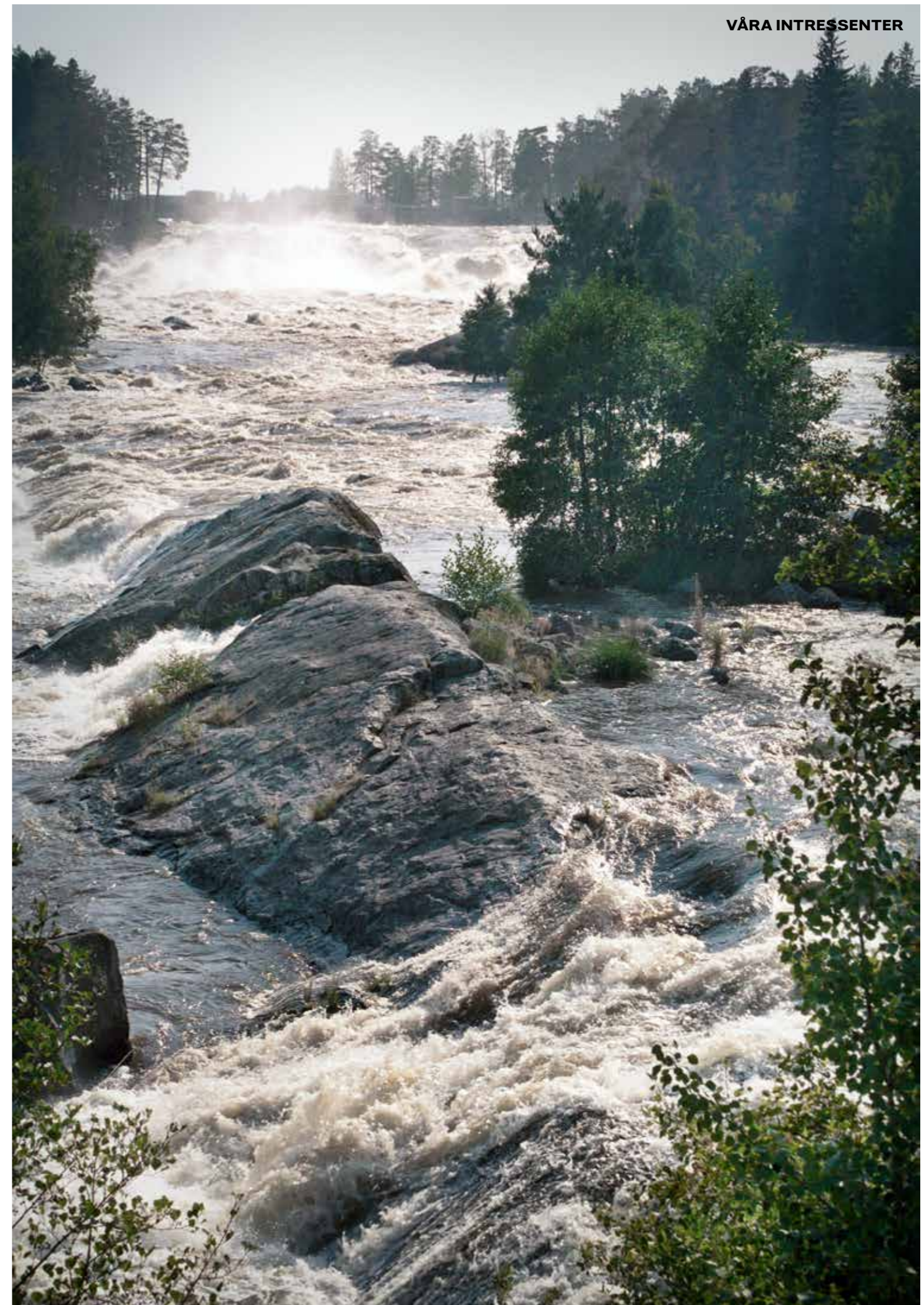
* Dessa två frågor har vi valt att hantera tillsammans i vårt fortsatta arbete.

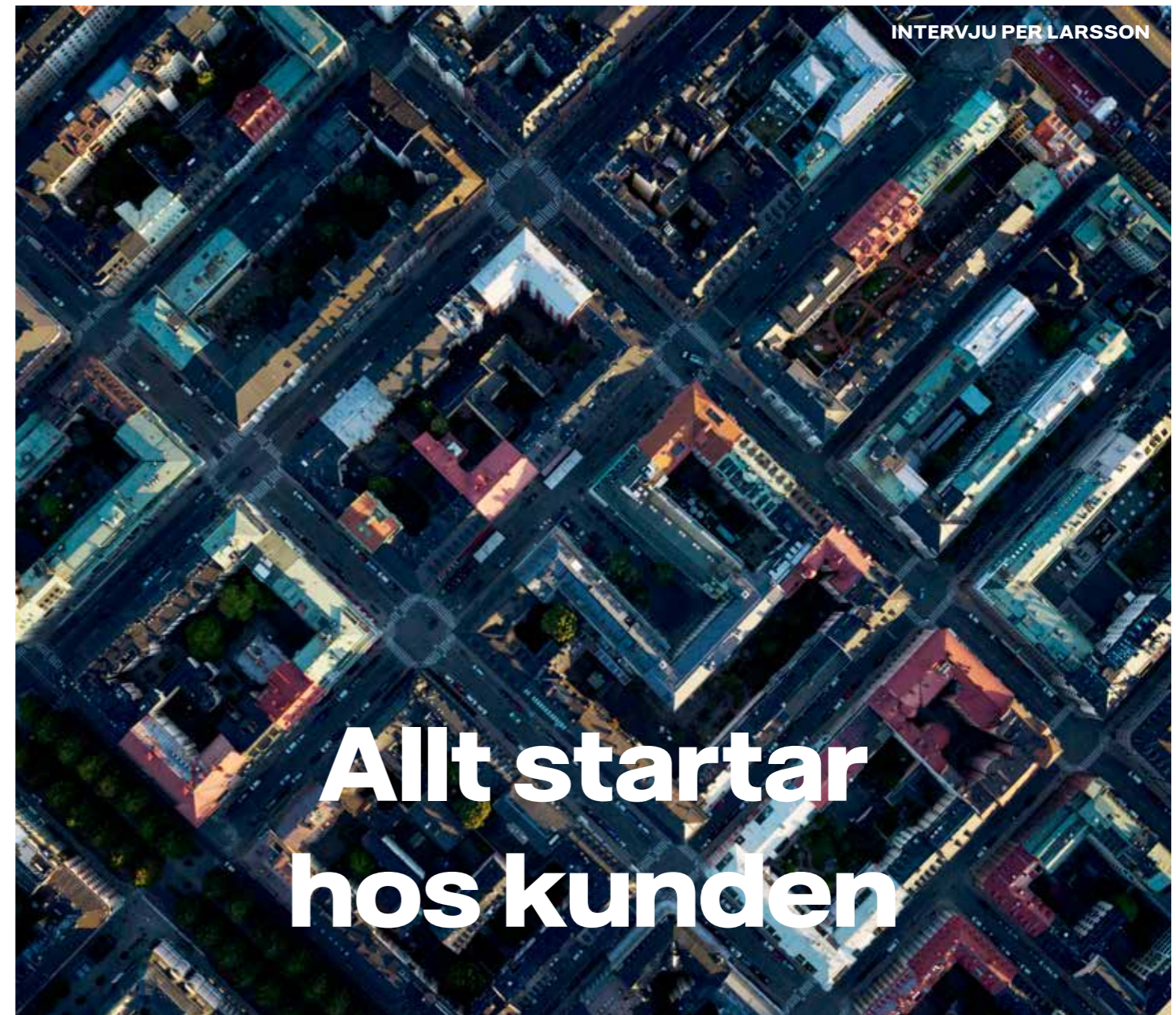
	GLOBALA MÅL SOM VI AKTIVT BIDRAR TILL	VÅR STRATEGI (KOPPLINGAR TILL GLOBALA MÅL)	PRIORITERADE HÅLLBARHETSFRÅGOR	VAD FÖLJER VI UPP	RESULTAT 2018	RESULTAT 2017
SOCIAL PÅVERKAN	 	<p>Vi bygger goda relationer med våra intressenter för att förstå deras behov, hitta bra lösningar och uppnå acceptans.</p> <p>Vi ställer rätta krav på leverantörer och säkrar ansvarsfulla upphandlingar och inköp.</p> <p>Vi skapar en säker och attraktiv arbetsmiljö för våra medarbetare.</p>	Hantera klagomål rörande sociala frågor och miljöfrågor	Antal rapporterade och hanterade klagomål i ENIA	19 inrapporterade klagomål	n/a
	 		Motverka barn- och tvångsarbete hos leverantörer	Andel nya leverantörer som har genomgått sociala/miljöbedömningar	94% (Vattenfallkoncern)	70% (Vattenfallkoncern)
			Ha en nära dialog med ursprungsbefolkning och övriga grannar	Fall av brott mot urbefolkningens rättigheter	Inga rapporterade fall	Inga rapporterade fall
			Motverka diskriminering och verka för en jämlik arbetsplats	<ul style="list-style-type: none"> • Antal fall av diskriminering och åtagande • Jämställdhet i lön mellan medarbetarna och/eller roller 	<ul style="list-style-type: none"> • Inga rapporterade fall av diskriminering • Inga fall osakliga löneskillnader mellan medarbetarna 	<ul style="list-style-type: none"> • Inga rapporterade fall av diskriminering. • Två rapporterade fall som har hanterats under året
			Säkerställa god hälsa och säkerhet på våra arbetsplatser	<ul style="list-style-type: none"> • Antal arbetsrelaterade olyckor med frånvaro • Sjukfrånvaro % • Personalomsättning % 	<ul style="list-style-type: none"> • Inga olycksfall med frånvaro • 3% • 3,5% 	<ul style="list-style-type: none"> • Inga olycksfall med frånvaro • 2,8% • 3,2%
MILJÖPÅVERKAN	 	<p>Vi driver projekt med syfte att förbättra biologisk mångfald</p> <p>Vi minskar klimatpåverkan samt säkerställer bra vattenkvalitet.</p> <p>Vi begränsar de negativa konsekvenserna av vår verksamhet och utvecklar de positiva.</p>	Främja biologisk mångfald	Antal projekt för att främja biologisk mångfald	5 projekt	3 projekt
	 		Använda mark ansvarsfullt	Antal rapporterade och hanterade klagomål i ENIA	11 rapporterade fall	n/a
			Minska risken för erosion och sedimentation	Antal avvikelser i erosionsskydd	5 avvikelser	1 avvikelse
			Säkerställa bra vattenkvalitet	Utsläpp av olja som medför skada (eller risk för skada) på miljön	Ett utsläpp	Ett utsläpp
			Hushålla med vatten	Antal avvikelser från vattenhushållningsbestämmelser	3 rapporterade fall	4 rapporterade fall
			Minska utsläpp till luft	Läckagegraden av SF6 uppgå till maximalt 0,25% vid årets slut	0%	0%
			Följa lagar	Inga fall av brott mot miljölagstiftning	Inga rapporterade fall	Inga rapporterade fall
EKONOMISK PÅVERKAN	 	<p>Vi ser till att våra anläggningar är säkra, tillgängliga och flexibla</p> <p>Vi utvecklar våra arbetssätt utifrån möjligheterna med digitala lösningar och AI</p>	Infrastruktursäkerhet, inklusive dammsäkerhet	Olyckor i samband med allmänhetens interaktion	Inga rapporterade fall	Inga rapporterade fall
			Rättvis och etisk affärspraxis	Antal registrerade whistleblower-fall	Inga rapporterade fall	Inga rapporterade fall
			Antikorruption	Antal rapporterade fall och åtgärder som vidtagits på grund av korruptionsincidenter	Inga rapporterade fall	Inga rapporterade fall

Våra intressenter

Våra intressenter är alla som på olika sätt påverkar och påverkas av vår verksamhet och det är de som avgör hur vårt företag utvecklas.
BU Hydro Nordics mest betydande intressenter är:

INTRESSENTER	KANALER FÖR DIALOG	VIKTIGASTE FRÅGORNAN
<p>KUND - BA MARKETS - AFFÄRSOMRÅDE I VATTENFALL BA Markets avropar tillgänglig elproduktion av BU Hydro Nordic och ansvarar för försäljning av denna på elbörsen NordPool</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Operativa och strategiska möten 	<ul style="list-style-type: none"> • Effektiv hållbar produktion • Infrastruktursäkerhet, inklusive dammsäkerhet
<p>MEDARBETARE Nuvarande och potentiella</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Utvecklingssamtal • Regelbundna möten och arbetsplatsträffar • Medarbetarundersökning • Nyhetsbrev • Intranät, ConnectUs 	<ul style="list-style-type: none"> • Engagemang • Arbetsmiljö och säkerhet • Mångfald och inkludering • Uppförandekod
<p>SAMHÄLLE Samebyar, länsstyrelser, kommuner, närboende och sportfiskeföreningar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Regelbundna möten • Medverkan i nätverk • Gemensamma projekt • Mediekanaler • Registrering av synpunkter och klagomål 	<ul style="list-style-type: none"> • Minskad miljöpåverkan • Minimera påverkan på renskötsel
<p>LEVERANTÖRER</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Regelbundna möten • Gemensamma projekt • Projektmöten (möten på site) 	<ul style="list-style-type: none"> • Uppförandekod för leverantörer • Mänskliga rättigheter • Antikorruption

Allt startar hos kunden

Per Larsson, BA Markets

Per Larsson är chef för Vattenfalls nordiska produktionsplanering inom affärsområdet BA Markets. I korthet innebär det att Per och hans medarbetare planerar och optimerar Vattenfalls nordiska produktionsverksamhet så att elen produceras i samma sekund som våra kunder behöver den.

- Vattenkraften är en mycket viktig del i Vattenfalls produktionsmix och ett optimalt utnyttjande av vattenkraften kräver ett nära samarbete med BU Hydro Nordic. En viktig del i produktionsplaneringen är vattenkraftaggregatens tillgänglighet. Tillsammans med BU Hydro Nordic inleder vi därför hösten med att göra en avställningsplan för kommande år. Planerade projekt och underhållsåtgärder planeras in så att produktionspåverkan minimeras. Övriga underhållsåtgärder tillkommer, tillrinnings- och prisprognoser ändras. Därför uppdaterar vi våra produktionsplaner på daglig basis och i dialog med BU Hydro Nordic planerar vi om avställningar så att anläggningarna, så långt det är möjligt, är tillgängliga när behovet är som störst förklarar Per och fortsätter.

- En flexibel resurs som vattenkraft är en förutsättning för att hantera ett kraftsystem i förändring. Vindkraften i Norden kan

i dagsläget variera med upp till 10 000 MW från ena till andra dagen. Dessa variationer hanteras framför allt med vattenkraft och förändringar i import/export.

BU Hydro Nordic arbetar mot målet att öka tillgängligheten i våra vattenkraftverk med 600 MW fram till år 2023. Det handlar inte om att bygga ny vattenkraftproduktion utan exempelvis om att bygga bort produktionsbegränsningar eller korta avställningstiderna för underhålls- eller projektverksamheten.

- Vattenkraften kommer, med sin flexibilitet, att spela en fortsatt mycket viktig roll i det svenska och nordiska elsystemet. Arbetet med att öka tillgängligheten i vattenkraften är därför av största vikt, konstaterar Per Larsson.

Dialog med ursprungsbefolkning och övriga grannar

Regleringen av flöden och vattennivåer i älvarna samt oplanerade spill påverkar isarnas kvalitet och därmed möjligheten att använda isbelagda älvar som flyttleder för renar. Även renpassager över torrlagda älvsträckor kan påverkas negativt av oförutsedda eller planerade spill från kraftverken vintertid bland annat genom isbeläggning som kan innebära halkrisk för renarna.

Låga nivåer i älvarna kan orsaka problem för båttrafik och fastigheter kan påverkas av erosion på grund av ändrade flödesförhållanden i älven. Låga grundvattennivåer kan även skapa problem med vattentillgången i vattentäkter och brunnar.

Tillsammans med berörda intressenter försöker vi minska den negativa påverkan från vattenkraften. Flyttleder kan anpassas och transport av renar med lastbil kan ordnas. Genom löpande dialog informeras berörda samebyar om planerade projekt som kan påverka renskötseln och beslut tas om eventuella åtgärder.

Vid problem på fastigheter förs en dialog kring lösningar med berörda fastighetsägare.

Vi genomför löpande övervakning av de stängsel och erosionsskydd som vi ansvarar för samt åtgärdar brister och anlitar ofta samebyarna för att genomföra åtgärder inom deras verksamhetsområden t.ex. reparation av renstängsel och rensning av stränder från ved och flytgods för att undvika skador på båtmotorer.

Hantering av klagomål

Sedan 2018 tar vi emot synpunkter och klagomål från våra intressenter och registrerar dessa i ärendehanteringssystemet ENIA. Därmed säkerställer vi att klagomålen hanteras och följs upp på ett systematiskt sätt. Avvikelse och klagomål hanteras så snabbt som möjligt. Klagomål är en viktig informationskälla som ger oss möjlighet att uppmärksamma förhållanden som måste åtgärdas och som vi inte haft vetskap om.

Miljöavdelningen hanterar klagomål som berör de yttre miljöerna kring våra älvar och fastigheter. Klagomål kommer in direkt till miljöavdelningen eller via växel, produktionscenter och produktionsgrupper, kundservice och samrådsmöten med intressenter. Inkomna klagomål hanteras av miljösamordnare eller vattenrättsansvarig.

Klagomålen kommer från såväl boende längs våra älvdalar som från övriga intressenter och handlar bland annat om vattennivåer och flöden i älven, markanvändning, säkerhetsfrågor eller miljöfrågor gällande fisk, misstänkta utsläpp mm.

Klagomål som rör sociala frågor t ex diskriminering, identifiering av risker, incidenter och interna klagomål tas om hand i våra interna processer.

Geografin skapar utmaningar

Åsa Kaarle, Arbetsmiljösamordnare

Åsa Kaarle, Arbetsmiljösamordnare på BU Hydro Nordic konstaterar att arbetsmiljö och säkerhet ligger överst på agendan i företaget. Trots det så saknas inte utmaningar.

- När jag började mitt jobb på BU Hydro Nordic för mindre än ett år sedan så konstaterade jag snabbt att vi med tanke på företagets storlek har väldigt låga sjuktal, nästan inga olyckor och få sjukskrivningar på grund av stressrelaterade sjukdomar, säger Åsa och fortsätter.

- Det finns många förklaringar till det. Vi är en stabil och attraktiv arbetsgivare med höga ambitioner. Arbetsmiljö, hälsa och säkerhet ligger överst på ledningens och chefernas bord och vi inleder alla våra möten med att sätta fokus på dessa frågor. Det betyder dock inte att det saknas utmaningar.

Lösningsorienterade medarbetare

BU Hydro Nordic driver verksamhet över hela Sverige och i delar av Finland. Många chefer har sina medarbetare geografiskt spridda utan möjlighet till dagliga träffar. Vi genomför

även stora förnyelser och projekt med både interna medarbetare och externa entreprenörer involverade i arbetet. Risker finns och vi arbetar systematiskt med att reducera sannolikheten för att de ska inträffa. Men konsekvenserna vid en eventuell olycka kan bli mycket allvarliga.

- Vårt företag består av dedikerade och lösningsorienterade medarbetare som med hög teknisk kompetens och utan att tveka hanterar och löser utmaningar som uppstår i våra anläggningar. Då kan det vara lätt att gena i kurvorna för att t ex snabbt få igång produktionen. Därför måste vi systematiskt jobba ner riskerna för olyckor och det kan vi bara göra genom trygghet och kompetens i rollen samt tydliga, väl fungerande rutiner och riktlinjer. Ett fokus som vi nu arbetar hårt för att inte tappa, berättar Åsa Kaarle.

Våra medarbetare

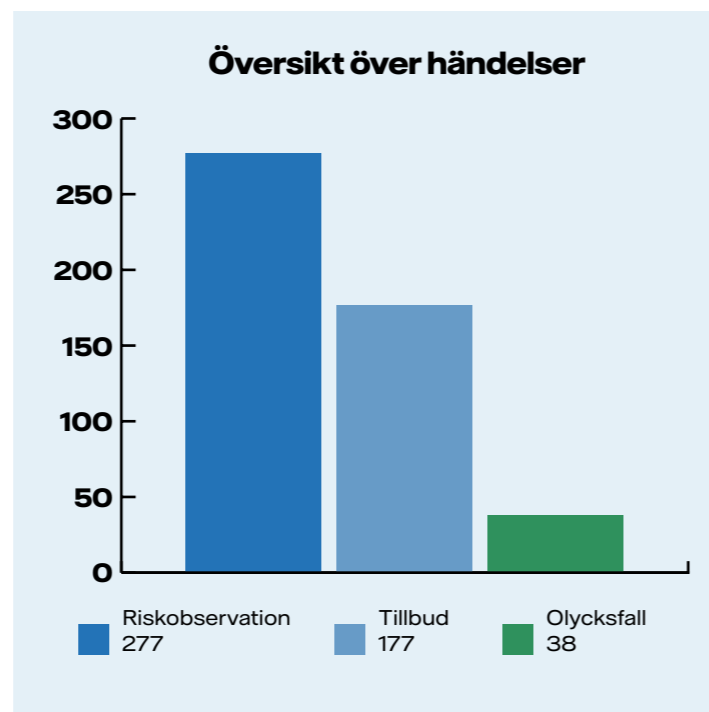
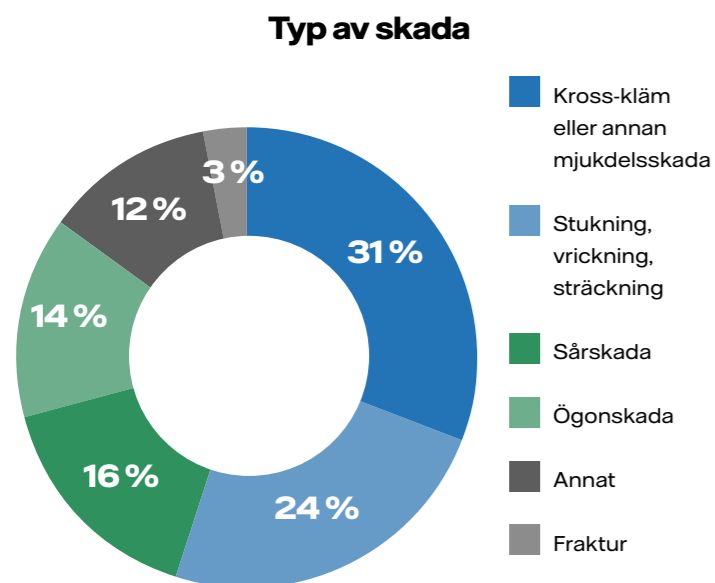
Att vara en attraktiv arbetsgivare och en jämlik arbetsplats driver oss framåt. Alla ska ges möjligheter att utvecklas och vi ser mångfald, inkludering och varandras olikheter som en drivkraft för att förbättra vårt resultat.

Hälsa och säkerhet

Med 510 medarbetare, ett stort antal entreprenörer och annan inhyrd personal ansvarar vi för att skapa trygga och säkra arbetsplatser. Hälsa och säkerhet har första prioritet i den dagliga verksamheten. Vi har en nollversion för olyckor och arbetsrelaterade sjukdomar. Under 2018 hade vi inga skador som ledde till sjukskrivningar.

Vi följer upp typen av skador för att identifiera problemområden och prioritera åtgärder som har störst möjlighet att minska skador.

Sedan 2018 arbetar vi i ärendehanteringssystemet ENIA för inrapportering och analys av incidenter och olycksfall. Vi genomför även en årlig mätning för att utveckla och förbättra säkerhetskulturen (Hearts & Mind). Resultatet från mätningen tas om hand genom åtgärder på alla nivåer i företaget. Bland annat har samtliga chefer genomgått en fördjupad branschriktad arbetsmiljöutbildning via diplomerad BAM-utbildare.

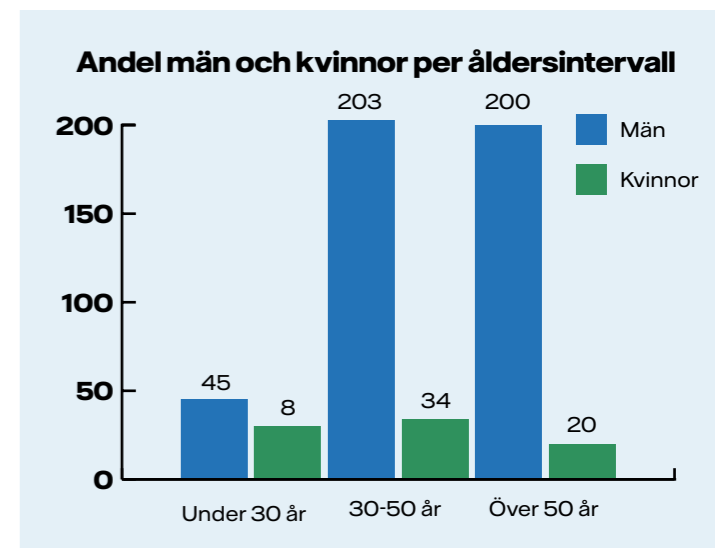
Under året har ledningssystemet för arbetsmiljö fått en ny organisation. Vi har gått från att ha endast en arbetsmiljökommitté till en central arbetsmiljökommitté och flera lokala arbetsmiljökommittéer. De sistnämnda verkar längs varje älv. Under året har vi även bildat ett Kemikalieråd.

Mångfald och inkludering

Under 2018 genomfördes medarbetarenkäten My Opinion. Mätningen fokuserade särskilt på medarbetarnas engagemangsnivå. Utfallet blev tyvärr inte enligt förväntan. Engagemangsnivån bland våra medarbetare stannade på 50 %, en sänkning med 7 procentenheter jämfört med mätningen 2017. Vi ser mycket allvarligt på det försämrade resultatet och under 2019 kommer samtliga chefer att genomföra ett antal aktiviteter för att skapa en förbättring och höja engagemanget.

Ett sätt att arbeta med engagemang och återkoppling är personliga utvecklingsplaner. Under 2018 hade 82 % av alla medarbetare en utvecklingsplan. Planen skapar möjligheter till regelbunden utvärdering av individuella prestationer och utveckling av yrkesroll/karriär.

Medarbetarenkäten visade även att 6% upplever att de har blivit utsatt för kränkande särbehandling och att 12% har sett kränkande särbehandling. Vi har nolltolerans mot alla former av trakasserier och kränkande handlingar och arbetar löpande för att våra chefer och medarbetare alltid ska agera med respekt såväl mot varandra som mot externa kontakter. För att stärka våra chefer och medarbetare - har de under 2018 utbildats för att skapa kunskap om och stötta arbetet mot trakasserier.

Våra arbetsplatser består till stor del av traditionellt sett mansdominerade yrken. Under de senaste åren har vi arbetat för att bredda basen av kvinnor i företaget och rekrytera fler kvinnor till chefsbefattningar. Det arbetet fortsätter med kraft under 2019.

BU Hydro Nordics ledningsgrupp består av fyra kvinnor och fem män. Två av kvinnorna finns i åldersspannet "30 - 50 år" och två i "över 50 år". Tre av männen finns i åldersspannet "30 - 50 år" och två män, varav VD, är "över 50 år".

Varje år genomförs en årlig lönekartläggning för att granska och hitta eventuella osakliga löneskillnader. Kartläggningen genomförs tillsammans med de fackliga organisationerna. Under 2018 förekom inget fall av diskriminerande lönesättning.

Vårt miljöarbete

Påverkan på naturmiljö

BU Hydro Nordic producerar årligen ca hälften av Sveriges totala vattenkraftkraftproduktion. Produktionen sker i 55 storskaliga kraftverk i åtta av Sveriges större älvar från Luleälven i norr till Göta älv i söder samt i en storskalig anläggning i Finland. Därutöver har vi ett trettiotal småskaliga anläggningar. De storskaliga älvarna kan generellt beskrivas som totalutbyggda vilket innebär att all tillgänglig fallhöjd har tagits tillvara för att användas i vattenkraftproduktionen.

Regleringen av ett vattendrag och byggande av dammar, magasin och kraftverk påverkar och förändrar landskapsbilden och naturmiljön. Där det tidigare fanns fors-, strömsträckor och sel skapas vattenmagasin som är mer lik sjöar. Överdämning av markområden förstör eller förändrar skogsområden, odlingsmark och naturliga habitat som i sin tur påverkar markanvändning för skogsbruk, lantbruk, rennäring, fiske och turism.

Kraftproduktionen använder vattnets fallhöjd för att ta tillvara vattnets rörelseenergi och därför leds vattnet på många platser förbi de ursprungliga ström- eller forssträckorna. Det skapar torrfåror med litet eller inget av det ursprungliga flödet. Det innebär också att många av det oreglerade vattendragets strömsträckor försvinner. Strömsträckor hör generellt till de

mer artrika miljöerna i rinnande vatten och många funktioner som t.ex. lek- och uppväxtområden för lax är knutna till dessa sträckor.

Påverkan på vandrade arter

Vandrande arter som öring och lax hindras av dammar från att nå sina historiska lek- och uppväxtområden. Områden som på grund av regleringen inte längre finns kvar. Arter som är mer anpassade till den förändrade miljön etableras eller ökar däremot i utbredning t.ex. gädda och abborre samt vissa flytbladsväxter.

En av vattenkraftens stora fördelar är flexibilitet och reglerbarhet på kort (korttidsreglering) och lång sikt över ett helt år (säsongreglering). Naturliga höga flöden och översvämning av landområden som sker under vårfloden utblir i reglerade älvar eftersom vattnet magasineras för att kunna fördelas till andra tider på året och ersätts av ett jämnt fördelat flöde över året. Det påverkar naturliga funktioner som t.ex. utbytet av näringsämnen och transport av organiskt material mellan vatten och land. För att spara vatten till tider när kraftproduktionen behövs bäst kan det under vissa tider på året ske nolltappning dvs inget flöde alls förbi vissa kraftverk. Sammantaget innebär det en direkt negativ påverkan på arter som är karaktäristiska för oreglerade vattendrag.

Hushålla med vatten

Produktion av vattenkraftsel är en tillståndspliktig vattenverksamhet. Tillstånden innehåller villkor och ramar inom vilka vi får bedriva verksamheten. Tillstånden anger ofta hur mycket vatten som får avledas genom kraftverken totalt sett och ibland även när på året/dygnet. Dämnings- och sänkningsgränser för vattennivåerna i vattenmagasinen uppströms kraftverken är ofta angivna samt krav på minimitappningar i älven eller annan specifik vattenhushållning. Dessa villkor och krav som anges i tillstånden kallas "vattenhushållningsbestämmelser". Tillstånden kan också innehålla en rad andra villkor till skydd för intressen som berörs av verksamheten, t.ex. rennäring, friluftsliv, jakt och fiske.

I våra produktionscentraler kontrolleras löpande att vattennivåer och flöden regleras enligt gällande domar. Nivåer loggas i realtid och lagras för efterkontroll i systemets databaser. Larm finns installerat om avvikelser skulle ske mot vattenhushållningsbestämmelserna.

Alla avvikelser från vattenhushållningsbestämmelserna rapporteras till Länsstyrelsen. Under 2018 rapporterades två avvikelser (hög vattennivå vid ett tillfälle i april i Stugun, Indalsälven och låg vattennivå vid ett tillfälle i mars i Älvkarleby, Dalälven). Avvikelserna gick inte vidare till åtal.

På Vattenfalls webbplats Fiskevatten <https://powerplants.vattenfall.com/sv/fiskevatten#> kan alla intresserade följa aktuella vattenflöden i våra älvar.

Ansvarsfull markanvändning

Erosion kan påverka våra intressenter men omfattar även vår markanvändning vid projektverksamhet. BU Hydro Nordic följer noggrant de villkor och underhållsskyldigheter som finns i våra vattendomar. Vi har löpande kontakter med intressenter längs de reglerade älvarna och åtgärda problem som är kopplade till mark där Vattenfall har skyldighet att göra detta. (För skador som inte kunnat förutses i samband med tillståndsprövningen av verksamheten avsätts medel för att åtgärda dessa). Vid projekt där markområden påverkas sker alltid dialog och samråd med intressenter och närboende.

Erosion och sedimentation

Under långa provotider utvärderas erosionspåverkan och erosionsskydd anläggs där erosion bedöms kunna ske snabbare på grund av vattenreglering. Vi utför löpande besiktningar av erosionsskydd där vi har underhållsskyldighet enligt vattendom och vid behov utförs underhållsåtgärder. Vi deltar både aktivt och med bidrag i forskning och projekt för att komma fram till åtgärder som leder till att erosion och sedimentation förhindras/minskas/inte uppstår.

Främjande av biologisk mångfald

Fossilfri elproduktion och livskraftig naturmiljö är viktiga nationella miljömål för Sverige. Därför måste en avvägning göras mellan hur olika typer av miljöanpassning ökar den ekologiska statusen i reglerade vattendrag och hur det påverkar möjligheten att leverera elenergi och reglertjänster. Att behålla den oreglerade älvens naturmiljö kombinerat med den reglerade älvens kraftproduktion är helt enkelt inte möjligt. På ett fåtal platser, där det finns förutsättningar för naturlig reproduktion, har vi byggt fiskvägar t.ex. i Stornorrfor i Umeälven där laxen kan vandra upp till den oreglerade Vindelälven och tillbaka ner till havet. Generellt upprätthålls populationer av lax, havsöring, sik och harr genom utsättning och vi har fem kompensationsodlingar som odlar fisk för detta ändamål. I Luleälven sätter vi t.ex. årligen ut 550 000 laxsmolt, 100 000 havsöringar och 12 000 insjööringar varje år.

Vi arbetar med flera initiativ för att främja biologisk mångfald. Krafttag ål drivs i samverkan mellan de större kraftbolagen och myndigheter. Vattenfall flyttar sedan 2011 lekvandrande ålar förbi kraftverken i Göta älv som en frivillig åtgärd inom projektet. Under 2018 transporterades 9000 ålar förbi kraftverken och totalt från 2011-2018 har mer än 72 000 ålar flyttats. Det europeiska ålbeståndet befinner sig i allvarlig kris och är en akut hotad art enligt ArtDatabanken. Ingen vet med säkerhet orsakerna till minskningen i beståndet. Tänkbara orsaker bedöms vara alltför hårt fiske på alla stadier av ål, vandringshinder för såväl upp-, som nedströmsvandrande ålar, minskande tillgängliga uppväxtarealer, förändrade havsströmmar i Nordostatlanten, sjukdomar och parasiter samt hög belastning med fettlösliga miljögifter.

Habitatsförstärkande åtgärder

Vi har även ett omfattande forsknings- och utvecklingsprogram där vi utreder olika miljöanpassningsåtgärder och deltar i gemensamma program med myndigheter och andra kraftbolag. Andra åtgärder som utreds är habitatförstärkande åtgärder för att gynna harr och vi har även genomfört ett mindre antal pilotprojekt med åtgärder av mynningsområden i biflöden till Luleälven.

I Lilla Luleälven finns det en grunddam i sjön Purkijaure där vi tillsammans med länsstyrelsen arbetat fram en åtgärd för att göra det lättare för fisken att passera och skapa lek- och uppväxtområden i vattendraget nedströms dammen. Syftet är att anpassa älvfåran till det reglerade flödet vilket kommer att gynna naturmiljön och ge bättre möjligheter till fiske och rekreation. Under 2018 genomfördes detaljprojektering och samråd för ansökan om tillstånd att genomföra åtgärden med start 2020.

Syftet med åtgärden är att skapa mer naturliga förhållanden i Purkijaure.

I Luleälven arbetar vi även med ett projekt inriktat på att förbättra livsmiljöerna för harr i typiska älvmagasin. Under 2017 - 2018 har vi kartlagt miljöerna i älven och kommer under 2019 att gå vidare med detaljprojektering av en ca 1 km lång älvsträcka i Letsimagasinet. Målet är att genomföra åtgärden under våren 2020.

Via Naturskyddsföreningens fond Bra Miljöval har vi genom åren finansierat restaurering av biflöden och samverkar med länsstyrelsen för att få igång större fleråriga fondprojekt för att restaurera t.ex. flottledsrensade vattendrag och åtgärda vandringshinder.

Nuläge respektive efter åtgärd Purkijaure

Linadammen

Linadammen - ett av de biflöden som restaurerats

I Umeälven driver vi tillsammans med övriga kraftbolag och Umeå Universitet ett projekt i Juktån för att förändra mintappningen till Juktån till ett mer naturligt årsmönster och för att anpassa fåran till det reglerade flödet. Under 2019 påbörjas restaureringar i Juktåns nedre delar.

Vi samverkar även med lokala naturvårdsföreningar för skapande av värnområden (VVO) för skydd av hotade arter. VVO står för Värna, Vårda och Ordna och med utgångspunkt från dessa ledord ska områdets naturvärden skyddas och bevaras. Syftet med värnområdena är att skapa gynnsamma förutsättningar för skyddsvärda arter och biologisk mångfald. Arbetet med att skapa värnområden påbörjades för nästan 20 år sedan i Vuollerim längs Luleälven. Under 2018 invigdes vårt nya värnområde i Älvkarleby i Dalälven. Området som ligger längs Fiskestigen vid den västra stranden av Kungsådran har höga naturvärden.

Årliga inventeringar av häckande rovfåglar som t.ex. Pilgrimsfalken

Årliga inventeringar av rovfåglar

Tillsammans med Norrbottens Ornitologiska förening genomför vi årliga inventeringar av häckande rovfågel kring våra kraftverk för att vi i tid ska kunna planera projekt och minimera störning av t.ex. pilgrimsfalk. I Sverige finns idag ca 450 - 500 par av pilgrimsfalk vilket kan jämföras med 1970-1980-talet då det endast fanns ca 10-20 häckande par. Det som är positivt för 2018 är att det var minst 48 häckningar med 122 ungar av pilgrimsfalk i Norrbotten varav två häckningar med fyra ungar fanns i direkt anslutning till våra vattenkraftverk efter Lule älv. Under 2018 inventerade vi även rastande vårfåglar längs hela älven för att öka kunskapen om fågelfaunan. BU Hydro Nordic har även byggt och bidragit till fågeltorn i bl.a. Porsitjärn och Luspebryggan.

Övning är en viktig del för att förbättra beredskapen i händelse av ett oljeläckage.

Säkerställa bra vattenkvalitet

Vi använder oljor för smörjning i de hydraulsystem som reglerar turbiner, intagsluckor och utskov. För att minska riskerna för oljeläckage arbetar vi kontinuerligt med regelbunden besiktning och förebyggande underhåll av våra anläggningar. Vår ambition är att minska oljemängderna i våra reglersystem genom att successivt gå över till högtryckssystem. I intags- och utskovshydraulik går vi, där det är möjligt, över till linspel eller vattenhydraulik vid förnyelser. Vi ser också över våra övervakningssystem för att bättre kunna följa status i våra anläggningar. Tillsammans med Luleå tekniska universitet utreder vi möjligheten att använda förnyelsebara hydraulvätskor som är helt nedbrytbara. Vid förnyelser av turbiner installerar vi alltid vattenfyllda löphjul som eliminerar risken för oljeläckage.

Vi samverkar även med Räddningstjänsterna i de kommuner där vi har verksamhet. Med gemensam planering av insatser och inköp av utrustning finansierar vi så kallade miljöambulanser - släp eller lastväxelcontainrar utrustade med bl.a. länsar och skimmerutrustning för att kunna sanera eventuella

oljeläckage om olyckan trots allt skulle vara framme. Utrustningen sköts av Räddningstjänsten och kan användas vid saneringsarbeten vid utsläpp i vatten oavsett om det sker i en reglerad älv eller i en hamn.

Under hösten 2018 genomförde vi en gemensam övning med Räddningstjänsterna i nedre Umeälven för att testa larmkedjor och utrustning.

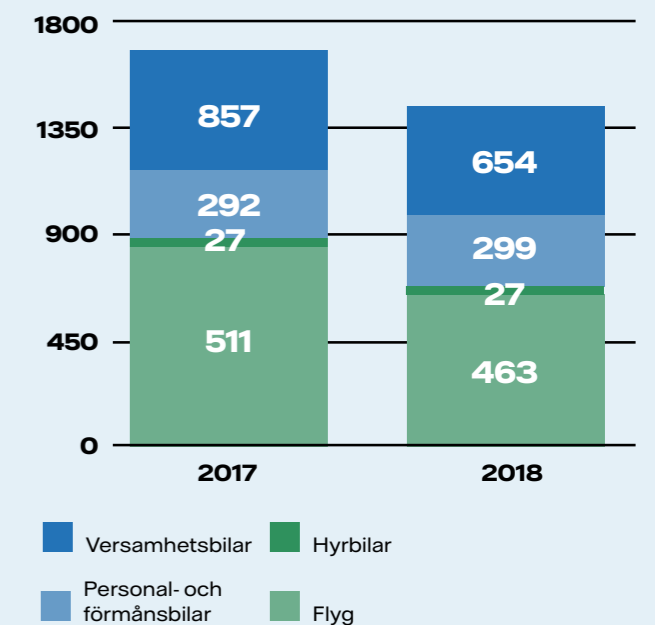
Utsläpp till luft

Vattenkraft är en förnybar energikälla med mycket låga utsläpp av klimatpåverkande gaser som koldioxid. Men det finns områden där vi strävar efter att bli bättre. I våra anläggningar används på många platser isolatorgasen svavelhexafluorid (SF₆) i skenstråk och brytare samt olika typer av fluorerade klimatgaser (f-gaser) som köldmedium i ventilationsanläggningar.

SF₆ är den mest klimatpåverkande växthusgasen, ca 22 000 gånger kraftigare än koldioxid (CO₂). För att minimera risken för läckage har vi täta besiktningar och förebyggande underhåll på all utrustning som innehåller SF₆ och vi har generellt få incidenter med läckage. Under 2018 hade vi inga läckage. Vi har en långsiktig strategi att byta ut SF₆-utrustning vid förnyelser där det är möjligt och har samverkan med våra leverantörer för utveckling av SF₆-fri utrustning.

Under 2018 tog Vattenfall ett koncernbeslut om ett gradvis utbyte av koncernens fordon till el- eller elhybrider med mål att alla verksamhetens fordon ska vara elektrifierade vid utgången av 2023. Under 2018 påbörjade vi planering av laddningsplatser vid alla våra etableringar och utvärdering av olika typer av fordon som uppfyller våra krav på driftsäkerhet och funktion framför allt i kallt klimat. Med en gradvis övergång till elektrifierade fordon förväntar vi oss framöver att se en minskning av utsläppen från resor med bil. Vi kommer även att arbeta vidare i organisationen för att minska antalet flygresor.

Koldioxidutläpp (ton) från resor i tjänsterav anställda inom Vattenfall Vattenkraft (Sverige)

Emissionsberäkningar baseras både på leverantörers rapporter samt egna beräkningar.

Ansvarsfulla inköp

Vattenfalls Uppförande- och integritetskod styr hur Vattenfalls medarbetare samarbetar med våra leverantörer. Under året har samtliga medarbetare utbildats i kodens innehåll. Samtliga chefer och övriga berörda medarbetare har även utbildats i Vattenfall Integrity Program. Vår uppförandekod för leverantörer (Code of Conduct for Suppliers) definierar bolagets krav och förväntningar på leverantörer vad gäller hållbarhet.

Vattenfall har rätt att genomföra inspektioner genom att regelbundet och systematiskt identifiera och bedöma risker och konsekvenser som rör mänskliga rättigheter, rättigheter för arbetstagare, miljö- och affäretik i sin leverantörskedja. Arbetet för att motverka barn- och tvångsarbete styrs med koncerngemensamma riktlinjer.

BU Hydro Nordic har omkring 2300 leverantörer på årsbasis. Den geografiska spridningen på våra anläggningar medför att merparten av leverantörerna är mindre, lokala firmor med Sverige som ursprungsland.

Under 2018 har BU Hydro Nordic initierat ett arbete med att utreda hur vi tydligt kan väga in hållbarhetsaspekter, främst CO2-påverkan, i våra inköp och upphandlingar. Ett första steg är att kommunicera de ökade kraven på minskat CO2-avtryck till våra leverantörer för att öka deras medvetenhet. Parallellt med detta identifierar vi relevanta och utvärderingsbara krav som framöver kan implementera i våra förfrågningar vid köp av varor och tjänster. Syftet är att vi, tillsammans med våra leverantörer, ska reducera vår klimatpåverkan.

Hållbart genom hela kedjan

Hans Westerberg, projektledare

I december 2018 reste Projektledare Hans Westerberg till Hangzhou i Kina för att kontrollera produktionen av turbin och ledskenor till en planerad förnyelse i Gallejaure kraftverk.

- BU Hydro investerar årligen ca en miljard kronor på att förnya och förstärka våra anläggningar. Arbetet genomförs av olika entreprenörer som finns etablerade i Sverige och Norden. De tar i sin tur hjälp av underentreprenörer som sköter produktionen av t ex turbiner och generatorer på olika platser i världen, berättar Hans Westerberg.

Besöket i Kina blev dock mer än bara en teknisk kontroll av delarna som skulle till kraftverket. Hans genomförde även en förenklad uppföljning av hur leverantören i Kina uppfyllde vår "Uppförandekod för leverantörer" dvs riktlinjer som är kopplade till internationella överenskommelser kring bl a arbetsmiljö, mänskliga rättigheter, miljöhänsyn mm.

- Mitt första intryck var bättre än förväntat. Genomgående hade alla skyddskläder, hjälmar och bar dammfilter. Tydliga markeringar visade var man fick gå genom fabriken. Däremot noterade vi att skyddsskor inte bars av alla i fabriken. Även belysningen var dålig, konstaterar Hans och fortsätter.

- Att vi ställer frågor kring uppförandekoden har betydelse, vi visar att vi faktiskt bryr oss om att följa upp de krav vi ställer i våra upphandlingar. Däremot så insåg vi snabbt att det är betydligt svårare att följa miljöområdet. Var går utsläpp av dammpartiklar, vart leder avloppen? Vilken lagstiftning gäller? Språkförbistringar skapar ytterligare en barriär.

I juni åker Hans och en kollega tillbaka för att göra en slutkontroll av delarna som ska levereras. De ska då också följa upp de synpunkter på arbetsmiljön som de hade vid det första besöket.

- För att skapa en bättre arbetsmiljö handlar det oftast inte om stora pengar utan snarare om ett förändrat synsätt hos ledningen. Genom att följa upp vårt förra besök kan vi se vad som förbättrats och följa trender, menar Hans Westerberg.

GRI Index

GRI STD	UPPLYSNING NUMMER	TITEL	SIDHÄNVISNING / KOMMENTAR
GRI 102: ALLMÄN INFORMATION			
ORGANISATIONSPROFIL			
102-1		Organisationens namn	Business unit Hydro Nordic, Vattenfallkoncernen
102-2		Aktiviteter, varumärken, produkter och tjänster	Sid 4-5
102-3		Lokalisering av huvudkontor	Luleå
102-4		Lokalisering av verksamhet	Sid 4-5
102-5		Typ av ägarskap och legal form	Ett helägt dotterbolag i Vattenfallkoncernen
102-6		Marknader	Sid 4-5
102-7		Organisationens storlek	Sid 5
102-8		Antal anställda och entreprenörer	Sid 22
102-9		Organisationens leverantörskedja	Sid 30
			Vattenfall års och hållbarhetsredovisning 2018, sidor 156-157.
102-10		Väsentlig förändring av organisationen och dess värdekedja	Inga väsentliga förändringar.
102-11		Hantering av försiktighetsprincipen	Vid alla förstudier och projekt har miljöfrågor en central roll. Miljöfrågor identifieras tidigt för att kunna hanteras i projekten samtidigt som möjligheten till förbättringsåtgärder tas med.
102-12		Externa initiativ	Sid 5
102-13		Medlemskap i sammanslutningar	Sid 5
STRATEGI			
102-14		Uttalande från mest senior beslutsfattare	Sid 3
ETIK OCH INTEGRITET			
102-16		Värderingar, principer och koder för uppförande	Sid 23, 30
STYRNING			
102-18		Styrningsstruktur	Vattenfall års och hållbarhetsredovisning 2018, sidor 70-83
INVOLVERING AV INTRESSENER			
102-40		Lista över intressentgrupper	Sid 14
102-41		Kollektivavtal	100%
102-42		Identifiering och val av intressenter	Sid 14
102-43		Organisationens hantering av intressentgruppsengagemang	Sid 14
102-44		Huvudsakliga ämnen och frågor	Sid 10-14
RAPPORTERINGSGRUNDER			
102-45		Enheter som ingår i koncernrapporteringen	Vattenfall års och hållbarhetsredovisning 2018, sida 164
102-46		Definition av redovisningens innehåll och frågornas avgränsning	Sid 3, 9-13
102-47		Identifierade väsentliga frågor	Sid 9-13
102-48		Förändrad information	Inga förändringar
102-49		Förändring från tidigare rapporter	Inga förändringar
102-50		Rapportperiod	2018
102-51		Datum för tidigare rapport	September 2018
102-52		Rapportcykel	Årlig
102-53		Kontaktuppgift	Sid 34
102-54		Uttalande om rapportering i enlighet med GRI Standard	Rapportering i enlighet med GRI Standard, nivå "Core"
102-55		GRI-index	Sid 32-33

GRI 203: INDIREKT EKONOMISK PÅVERKAN			
103-1/2/3		Angreppssätt, 203	Sid 6-7, 12-13
203-1		Investeringar i infrastruktur och andra lokala tjänster	Sid 6-7
GRI 205: ANTI-KORRUPTION			
103-1/2/3		Angreppssätt, 205	Sid 30-31
205-2		"Kommunikation och utbildning om policies och rutiner kring anti-korruption"	Sid 30-31
205-3		Korruptionsincidenter och vidtagna åtgärder	Inga rapporterade fall under året
GRI 303: VATTEN			
103-1/2/3		Angreppssätt, 303	Sid 24-25, 28
303-2		Vattenkällor som väsentligt påverkas av vattenanvändningen/ vattenförbrukning	Sid 24-25, 28
GRI 304: BIOLOGISK MÅNGFALD			
103-1/2/3		Angreppssätt, 304	Sid 26-27
304-2		Betydande effekter av aktiviteter, produkter och tjänster på den biologiska mångfalden	Sid 26-27
GRI 305: UTSLÄPP			
103-1/2/3		Angreppssätt, 305	Sid 28-29
305-1		Direkt (Scope 1) växthusgasutsläpp	Sid 28-29
305-5		Reduktion av utsläpp	Sid 29
GRI 306: UTSLÄPP TILL VATTEN OCH AVFALL			
103-1/2/3		Angreppssätt, 306	Sid 28-29
306-3		Totalt antal och volym av väsentligt spill	Sid 12-13
GRI 307: EFTERLEVAD MILJÖLAGSTIFTNING			
103-1/2/3		Angreppssätt, 307	Sid 24-29
307-1		Fall av brott mot miljölagstiftning	Sid 12-13
GRI 308: MILJÖGRANSKNING AV LEVERANTÖRER			
103-1/2/3		Angreppssätt, 308	Sid 30-31
308-1		Andel nya leverantörer som granskats utifrån miljökriterier	Sid 12-13
			Vattenfall års och hållbarhetsredovisning 2018, sida 157
GRI 403: ANSTÄLLDAS HÄLSA OCH SÄKERHET			
103-1/2/3		Angreppssätt, 403	Sid 22
403-2		Typ av skador och frekvens av skador, arbetsrelaterad sjukdom, frånvaro och antal arbetsrelaterade dödsfall	Sid 22
GRI 404: TRÄNING OCH UTBILDNING PÅ ARBETSPLATSEN			
103-1/2/3		Angreppssätt, 404	Sid 23
404-3		Andel anställda som får regelbunden utvärdering av sin prestation och karriärutveckling	Sid 22-23
GRI 405: MÅNGFALD OCH JÄMSTÄLLDHET			
103-1/2/3		Angreppssätt, 405	Sid 23
405-1		"Mångfald i ledningsgrupper och bland anställda"	Sid 23
GRI 406: ICKE-DISKRIMINERING			
103-1/2/3		Angreppssätt, 406	Sid 23
406-1		Fall av diskriminering och vidtagna åtgärder	Inga rapporterade fall under året
GRI 413: LOKALA SAMHÄLLEN			
103-1/2/3		Angreppssätt, 413	Sid 18-19
413-2		Verksamhet med väsentlig faktisk och potentiell negativ påverkan på lokalsamhället	Sid 18-19
GRI 414: SOCIAL GRANSKNING AV LEVERANTÖRER			
103-1/2/3		Angreppssätt, 414	Sid 12-13, 30-31
414-1		Andel nya leverantörer som granskats utifrån sociala kriterier	Sid 12-13
			Vattenfall års och hållbarhetsredovisning 2018, sidor 156-157

Kontaktpersoner

Miljö och tillstånd
Richard Holmgren
richard.holmgren@vattenfall.com
Tel 070-597 71 75

Hållbarhet
Ekaterina Efremova
ekaterina.efremova@vattenfall.com
Tel 070-087 79 99

Personal
Anette Sundström
anette.sundstrom@vattenfall.com
Tel 070-556 68 11